

STRĂBĂTÂND SECOLELE
V

„UN PROIECT TITANIC.” — *LE FIGARO*

SERIA DE AUTOR

ERIC-EMMANUEL
SCHMITT

Cele două împărății

TRADUCERE DE DORU MAREȘ

ROMAN

HUMANITAS
fiction

Al cincilea volum din monumentalul ciclu
romanesc semnat de
Eric-Emmanuel Schmitt îi regăsește pe eroii
Noam, Noura, Tibor și Derek mereu atrași,
la cumpăna dintre milenii, de centrul
de greutate al lumii – Roma.

SERIA DE AUTOR

ERIC-EMMANUEL
SCHMITT

Cele două împărății

ROMAN

fragment

Ne-am întors peste două zile, imediat ce fumul nu a mai ascuns cerul.

Roma nu mai era decât o rană deschisă, o imensă rană calcinată, neagră ici, stacojie colo, fiindcă jăratul încă mai sfârâia. Străzile nu mai erau decât niște alei de cenușă și de moloș, o grămadă de pietre sparte, grinzi ajunse cărbune, pereți prăbușiți. Cartierele populare, cândva o îngrămădire de clădiri înghesuie unele în altele, dispăruseră într-un morman de lemn ars și olane sparte. Peste tot corpuri carbonizate, siluete ghemuite în agonie. În templele dărâmate, statuile divinităților nici ele nu mai rezistaseră: Marte,

Jupiter, Mercur, Iunona zăceau la pământ, cu chipurile zdrobite și brațele întoarse către un salvator absent.

Omenirea este astfel făcută încât, în fața unui incident, fie el și datorat hazardului, caută un vinovat. Unii pretindeau că Nero declanșase intenționat incendiul fiindcă visa la o Romă nouă, clădită după gustul și închipuirea lui. Se susținea că admirase catastrofa de pe terasa palatului lui, cu o liră în mână, cântând căderea Troiei.

Îmi venea greu să cred, chiar dacă acest împărat manifesta o extravaganță neliniștitoare.

Trebuie s-o spun? Cel mai tare mă frapa atitudinea creștinilor. Mergeau printre ruine, strigând la trecători:

— E un semn! Focul îi pedepsește pe necredincioși!

— Arde Roma: noua Sodomă!

— Judecata de Apoi se apropie!

Ochii le scliffeau de euforie, de parcă citeau în dezastru răzbunarea Dumnezeului lor. Alături de mine, Noura s-a făcut albă va varul.

— Greșesc, a murmurat. Dumnezeul nostru nu distruge un oraș, nu nimicește familii. E iubire, nu distrugere.

Ea, convertita, era mai alarmată decât mine. Dădea din cap, cu pumnii strânși.

— Privește-i... Se bucură! De parcă nenorocirea asta le-ar confirma credința.

Și altcineva le-a mai observat comportamentul aberant: Nero însuși. Fiindcă zvonurile îl acuzau că el ar fi fost incendiatorul, a contraatacat. Creștinii profetizau un foc divin, iar Roma ardea: ce mai era necesar pentru a fi condamnați? Cu discursurile lor apocaliptice, se desemnau pe ei înșiși vinovați.

Au început arestările. Mai întâi în umbră, apoi în plină stradă. Au fost scotocite casele din Transevere. Primii adepți au fost târați în fața tribunalelor.

Și în săptămânile care au urmat, s-au succedat supliciile.

Persecuțiile schimbau călăii, dar victimele rămâneau aceleași. Creștinii erau arși de vii – „Tu ai aprins focul, tu vei crăpa în foc” –, legați de cruci pentru a lumina în noapte, alții îmbrăcați în piei de animale și aruncați câinilor înfometăți. Cea mai mare parte agonizau în jocurile de la Circ.

— Tecla!

Noura strigase, pe cât de surprinsă, pe atât de bucuroasă.

În mijlocul piațetei, cea strigată pe acest nume și-a deschis brațele în care Noura s-a aruncat fără ezitare. Mi-am amintit că o mai întâlnisem pe femeia aceasta cu înfățișare ciudată.

După cum îi era obiceiul, Tecla umbla îmbrăcată ca un bărbat, cu togă și mantie uzată. Nu doar că nu purta nici o bijuterie, dar părul negru și-l tunde scurt și se ferea de orice semn exterior de feminitate. Pielea, bronzată de soarele Anatoliei, îi păstra culorile calde ale țării ei natale¹. Fruntea liberă și ochii migdalați îi ofereau o expresie de calmă determinare, aproape virilă.

— Noura și Victor! a exclamat. Providența ne-a adunat la un loc.

O cunoscusem în Antiohia, cu câțiva ani mai înainte, unde îl însoțea pe Pavel, alături de Barnaba și Silvan. Ce șoc să descoperim că o femeie, travestită

1. Tecla se născuse la Iconium, actualul Konya din Turcia.

în bărbat, predica! Fenomenul unic se explica prin povestea ei. Foarte tânără, pe când fusese promisă unui bărbat cam de aceeași vârstă, pe nume Thamyris, Tecla locuise la Iconium, un oraș liniștit din Asia romană, pe unde soarele lâncezea pe caldarâm ca o trenă de aur. Într-o zi, un anume Pavel, un evreu străin de locurile acelea, sosise acolo pentru a vesti cuvântul Dumnezeului lui. Se vorbea despre el pe străzi, în piețe, la ieșirea de la băi. Curioasă și tulburată, Tecla se așezase lângă o fereastră ce dădea spre stradă, pentru a-l asculta. Pavel rămăsese în oraș trei zile. Și ea la acea fereastră, nemișcată, agățată parcă de cuvintele lui. Puțin mai apoi, fără a fi pregătit pe cineva, a anunțat că rupe logodna, afirmând că găsise adevărul. Mama ei, indignată, o adusese în fața guvernatorului Castellius. Acesta a închis-o. Or celula ei nu era departe de a lui Pavel. Tânăra mituise temnicerul, în așa fel încât în fiecare noapte se ducea lângă apostol, îl asculta în tăcere și plângea uneori, sărutându-i lanțurile de parcă ar fi atins o relicvă. Fuseseră descoperiți. Pavel fusese bătut și alungat din oraș. Cât despre Tecla, aceasta fusese condamnată să fie arsă de vie. Numai că în amfiteatru, pe când, urcată pe rug, stătea în mijlocul flăcărilor, o furtună neașteptată – ploaie amestecată cu grindină – se abătuse peste oraș și stinsese flăcările. Lumea își pusese întrebări, se vorbea despre un semn ceresc. Tecla profitase de confuzie și fugise din Iconium pentru a ajunge cât mai repede în Antiohia, unde se găsea Pavel.

De ce se deghiza în bărbat?

Spunea că pentru a-și păstra virginitatea. După părerea mea, era mai ales pentru a se face auzită. Pe vremea aceea, femeile erau prea puțin ascultate și nu

erau luate în seamă decât pentru a le mărita ori a le face să tacă. Deghizarea o proteja, fără îndoială, însă mai ales îi dădea greutate vocii¹.

1. Tecla inaugura o lungă tradiție: aceea a sfințelor travestite. În istorie, au existat numeroase femei care, din motive spirituale, sociale sau pur și simplu pentru a supraviețui, au îmbrăcat haine bărbătești. În peregrinările mele am cunoscut câteva dintre ele.

Sfânta Eugenia din Roma s-a născut la sfârșitul secolului al II-lea. Fiică a lui Filip, bogatul și influentul prefect al Egiptului, a primit o educație excepțională, stăpânind literele, filozofia, științele, domenii rar accesibile femeilor din vremea respectivă. Luase o decizie extremă, pentru a scăpa de o căsătorie aranjată și a se dedica lui Dumnezeu. A renunțat la păr, s-a deghizat în bărbat, și-a zis Eugeniu și a fugit împreună cu doi servitori convertiți, Protus și Hyacinthus, toți trei intrând într-o mănăstire rezervată bărbaților. Pioasă, discretă, disciplinată, Eugenia nu a trezit nici o bănuială. Numai că într-o seară, o femeie bogată, ale cărei avansuri le respinsese după ce o îngrijise, a susținut, în ciuda faptului, că Eugeniu încercase să o seducă. Călugărul a fost deci adus în fața justiției... în fața prefectului, adică a propriului tată! Moment în care, printr-o schimbare pe cât de dramatică, pe atât de răvășitoare, și-a dezvăluit adevărata identitate și și-a afirmat credința în Isus Christos. Impresionat, zguduit, tatăl ei s-a convertit și el la creștinism, a renunțat la funcții și a îmbrățișat la rândul lui viața pioasă.

Sfânta Marina din Liban, din secolul al IV-lea, era copilul unic al unui tată văduv, în întregime dedicat lui Dumnezeu. Într-o dimineață, sătul de zgomotul lumii, acesta a anunțat că avea de gând să se alăture unei comunități. „Vin cu tine!“, a exclamat ea. „Ești fată“, i-a răspuns tatăl. „Nu e decât un amănunt“, l-a asigurat ea. Și și-a tăiat părul. Astfel s-a născut fratele Marin. Și au plecat împreună, tatăl și fiica, deveniți pentru toți ceilalți tată și fiu. În tăcerea chiliilor și în timpul cântărilor murmurate nimeni nu a bănuțat că e vreo înșelătorie. Tatăl și-a dat sufletul, Marin a rămas. Postea, îngenuchea, era ascultător. Însă o fată sedusă de un bărbat căruia nu-i mai păsa de ea s-a trezit însărcinată; neștiind cum să se justifice l-a acuzat pe... fratele Marin că o lăsase grea. Acesta nu a dezmințit. Nu a scos nici o vorbă, nu a făcut nici un gest în apărarea sa. A acceptat exilul, rușinea, copilul. După moarte, când i se pregătea trupul pentru înmormântare, i s-a descoperit sexul. Ceilalți călugări, stupefiați, cuprinși de

Ne-a rugat să o găzduim, fiindcă cei la care stătuse fuseseră arestați în ajun. De atunci rățăcea pe străzi.

— La drum, atunci! am strigat.

Am obligat-o pe Tecla și mai ales pe Noura să locuiască într-o căsuță pe care o descoperisem în apropiere de Ostia. Dacă Tecla era ușurată că găsisese un adăpost, simțeam că Noura, cu caracterul ei integru, cu voința sălbatică de a se afirma fără a mai ține cont de ceva, ar fi putut fi tentată de martiriu. Cu atât mai mult cu cât, invers decât Tecla, care ajunsese prin forța împrejurărilor mai circumspectă, ea nu fusese niciodată urmărită și rămânea impasibilă la panica aceea care-i cuprinsese comunitatea. O imploram să își ascundă credința, să nu mai zboare în ajutorul tovarășilor ei persecutați. La început rezista, revoltată că îndrăzneam să-i impun prudență; totuși, când s-a amestecat și Tibor, dovedindu-și o autoritate paternă pe care nu i-o mai văzusem vreodată, Noura a cedat.

rușinea de a o fi copleșit cu acea pedeapsă, au jelit comoara pe care nu o știuseră și o alungaseră. Prin văile Libanului, când vântul suflă printre pini și face să foșnească frunzele, unii zic și acum că poate fi auzit pasul ușor al Sfintei Marina, și rugăciunea ei, mereu tăcută, urcând ca fumul de tămâie spre cer.

Istoria abundă de variante. În secolul al V-lea, la Alexandria, Theodora prospera, măritată, iubită, alintată. Totuși, a comis un adulter. Îngrozită, pocăindu-se, și-a tăiat părul, a îmbrăcat haine bărbătești și s-a refugiat într-o mănăstire. Sub numele de fratele Theodorus, și-a petrecut zilele în umbra curții mănăstirii, îngenunchată, cu privirile către Creator. Și iată că apare o femeie care pretinde – din nou! – că fratele Theodorus a lăsat-o grea. Starețul, fără a mai cerceta, îl alungă. Theodora acceptă copilul și îl crește, ei da, un băiat pe care nu el îl concepuse, dar pe care se hotărâse să-l iubească. Și a trăit astfel mai departe, în sărăcie și oprobriu, cu bucurie, o bucurie interioară, pură, simplă. Când s-a stins, călugării au venit să-i spele rămășițele pământești: sub rasa din dimie a fratelui odihnea... o soră.

Un individ orchestra teroarea: Severus, un apropiat al lui Nero, confident poate, complice cu siguranță. Împăratul îl aprecia pe Severus fiindcă se arăta mai pervers decât el; împreună, ceasuri întregi, rivalizau în cruzime, concepând suplicii rafinate, perfecționând arta torturii, inventând spectacole sângeroase pentru arenă. Să mai precizez că sadismul lor se dovedea contagios? Nimeni nu era impresionat nici de soarta rezervată creștinilor, nici de faptul că executarea acestora devenise un divertisment. Propaganda lui Severus funcționa de minune, desemnând membrii acestei comunități drept țapi ispășitori, vinovați perfecți, schimbând direcția bănuielilor care-l vizau pe Nero de când cu incendiul. Erau acuzați că au distrus orașul, dar și că urau omenirea, comițând fapte abominabile. Necunoscând sensul împărțirii simbolice a Euharistiei, romanii au răspândit zvonul conform căruia creștinii se dedau unor banchete canibale, mâncând carne și bând sânge de om, idee care îi înspăimânta. Tot interpretând eronat denumirile „frate și soră întru Christos“, își închipuiau că era vorba despre o ușă deschisă către uniri interzise. Lipsurile creștinilor erau agravate de o dimensiune politică: refuzau să aprindă tămâie pentru împărat, să îngenuncheze înaintea imaginii divine a Cezarului, nu participau la sărbători și predicau o altă împărăție, superioară Imperiului. Această lipsă de subordonare nu era acceptată, cu atât mai mult cu cât a nega zeii prezenta riscul de a le trezi mânia, a pune în pericol cetatea și, în consecință, pacea în lume. Așa că Nero, prin gura și cu mâna lui Severus, a pus la punct masacrul.

În acest climat de coșmar, Petru, fostul pescar din Galileea, a fost prins și condamnat. Ajuns lângă cruce,

a implorat să fie întors cu capul în jos, considerându-se nedemn să moară precum Christos. Călăii nu au ținut cont de rugămintea lui.

Vestea m-a înghețat. Pe când Tecla dormea, le-am propus lui Tibor și Nourii să se ducă repede să ne trezească prietena și să fugim în Galia sau în Spania, pentru a scăpa de acele orori de care se lovea neputința noastră. Tibor a fost pe loc de acord. Noura a cerut un răgaz.

— Răgaz?! am țipat. De ce? Ca să le lăsăm timp să te aresteze, să te tortureze și să te omoare?

— Nu. Pavel va veni în curând la Roma.

— Saul?

— Pavel!

— Credeam că plecase în Spania.

— Visa asta, dar mai întâi vine la Roma. Tecla mi-a spus că sosirea lui e iminentă.

— De ce s-ar arunca în gura lupului?

— Pentru a reda speranța creștinilor.

— Vezi să nu!

— Numai el va reuși.

De atunci, în fiecare zi, Noura și Tecla așteptau pe cheurile Ostiei, pândind orizontul, scrutând călătorii care coborau pe pasarele.

În sfârșit, într-o duminică Pavel a debarcat, ele au alergat spre el, întâmpinându-l cu bucurie și aducându-l acasă la noi.

Apariția lui m-a emoționat. Nu fusese niciodată de o înălțime impunătoare, iar greutatea anilor îl adusese și mai tare de spate. Luptele și predicile își lăsaseră urmele în carnea lui, privațiunile și peripliturile îi epuizaseră organismul. Barba lui, cândva neagră

ca jaisul, era de acum presărată cu fire albe. Cu toate acestea, o forță intactă îi rămăsese în ochi, ochi de jărat, pătrunzători, neîmblânziți, locuiți de o lumină interioară pe care nici loviturile, nici lanțurile, nici amenințarea cu moartea nu o slăbiseră. Privirea intensă, profundă, arunca aceeași sclipire ca a tânărului persecutor al Damascului, transfigurat însă de o certitudine care îl depășea. Văzându-l astfel, în tunica lui roasă, cu mâinile noduroase ținând rulourile cu scrisori după cum un războinic își ține sabia, nu mă îndoiam că bătrânul acela obosit rămânea un colos invizibil.

Pe când se tot mira cât de puțin îmbătrânisem, Tecla l-a întrerupt:

— De ce ai lăsat femeile în planul doi? Mi s-au spus niște cuvinte ale tale care m-au dezamăgit. „Femeile să se supună bărbaților lor, precum zice și Legea.“ Sau corintenilor: „Femeile să tacă în aceste adunări!“

Pavel a zâmbit.

— Ferice de tine că nu erai în Corint... Situația incontrollabilă de acolo mi-a dictat aceste cuvinte și nu era o regulă pe care eu o impuneam. Am spus-o într-un context precis, nu în general. Și nu uita că, împotriva oricăror precepte propagate în lumea asta de jos, am propovăduit în comunitățile noastre egalitatea bărbaților cu femeile.

— Fie, a mormăit Tecla.

Îmi venea să-i răspund Teclăi că și ea încerca să se pună de acord cu virilismul din jur, la fel ca Pavel, altfel de ce ar fi făcut tot ce putea pentru a trece drept bărbat? Am tăcut totuși, la fel cum nu l-am întrebat pe Pavel despre sclavia care, conform lui Isus, nu ar

fi trebuit să existe, problemă pe care creștinii încă nu o atacaseră frontal¹.

1. Pe vremea lui Isus, sclavul era juridic un lucru, un bun, o mobilă, o unealtă vorbitoare, un pântec reproducător, un braț docil sau carne bună de aruncat. Imperiul trăia pe baza acestei inegalități pretins naturale, fiindcă de ea profita toată lumea. Deși Isus nu o condamna explicit, se adresa tuturor, atingea leproșii, respecta femeile, asculta copiii și vestea că în cer cei din urmă vor fi cei dintâi. Afirmă hotărât că orice individ are valoare în fața lui Dumnezeu. Și Pavel? Scria în Epistola către galateni: „Nu mai este nici rob, nici om liber (...) pentru că voi toți una sunteți în Isus Christos“. Iată un postulat spiritual revoluționar, nu o revendicare socială imediată. În *Epistola către Filimon*, Pavel recomandă ca sclavul Onisim să fie primit ca un frate, fără a cere clar abolirea sclaviei.

Creștinismul nu și-a ținut imediat promisiunea. Pot chiar depune mărturie că i-au trebuit secole pentru a înțelege ceea ce afirma. Dacă inteligența lui Dumnezeu se dovedește promptă, cea a oamenilor rămâne foarte lentă...

Cel dintâi creștinism nu aproba sclavia, însă nu a sfârșit lanțurile. A atenuat duritatea, a ușurat relațiile de dominare. A semănat semințele viitoarei atitudini critice, fără a face din aceasta o luptă prioritară.

De-a lungul veacurilor, Biserica a tolerat, reglementat uneori, dacă nu chiar justificat sclavia. A binecuvântat uneori biciul care lovea. Ordinea trebuia menținută, nu-i așa? Și-apoi, negustorii de carne vie se dovedeau atât de generoși! În Imperiul Roman convertit la creștinism în secolul al IV-lea, Biserica îi boteza pe cei aserviți, le recunoștea sufletul, interzicea anumite violențe, și totuși nu contesta sistemul. Sfântul Augustin vedea în sclavie o consecință a păcatului original, o desfigurare a lumii, nu un rău de suprimat. În Evul Mediu, sclavia apunea în Europa, în timp ce servitutea feudală îi lua locul.

În perioada colonială, Biserica Catolică – la fel ca protestanții mai târziu – însoțea comerțul cu negri, căutând să aducă populația aflată în sclavie în apele credinței, îndulcindu-i condiția, însă nu distrugând instituția. În pofida unor ordine religioase care, local, s-au opus abuzurilor – dominicanii sau iezuiții –, sclavia a fost deseori acceptată în numele realismului politico-economic.

Începând din secolul al XVIII-lea, optica s-a schimbat radical. Gânditori militanți ca evanghelistul Wilberforce în Anglia sau

Fără a mai aștepta, Pavel s-a interesat de noutăți. Noura nu a încercat să i le ascundă.

— Ce e de făcut? l-a întrebat.

Pavel a tăcut. El, care răspunsese la atâtea întrebări, care călăuzise atâtea suflete, părea perplex. A murmurat, fără grabă:

— Datoria mea e să fiu lângă frații mei.

Mi-am strâns pumnii.

— Și dacă l-am omorî pe Severus?

Fără să vreau, deși îmi închipuiam că ofer o soluție, i-am supus pe Noura, Pavel și Tecla unei dileme. Se poate asasina în numele lui Christos? Se poate lupta prin violență împotriva violenței? Mijlocul nu contrazicea scopul?

— Uciderea lui Severus, a obiectat Pavel, nu ar pune capăt domniei lui Nero. Un alt persecutor va țâșni din umbră și-l va sluji.

abatele catolic Grégoire în Franța au devenit figuri de prim-rang ale aboliționismului și au amintit Bisericilor ceea ce acestea uitaseră. Au fondat eliberarea tuturor oamenilor pe principiile Evangheliei: egalitatea sufletelor, fraternitatea, demnitatea universală.

Și a sosit în sfârșit vremea abolirii definitive: în 1833, în Regatul Unit, sub puternica presiune a Bisericilor Evanghelice, în 1848, în Franța, grație impulsurilor creștinilor progresiști, în 1865, în Statele Unite, după războiul de secesiune, în 1888, în Brazilia.

Marile Biserici creștine au pledat vinovat, regretându-și trecutele implicări: Papa Ioan-Paul al II-lea a cerut de mai multe ori iertare pentru complicitățile Bisericii cu sclavia, pe care în ziua de azi o desemnează ca păcat, nu ca eroare, păcat structural, contrar mesajului lui Isus.

Nu e ciudat că omenirii i-au trebuit două mii de ani pentru a înțelege o frază atât de simplă ca aceasta: „Ceea ce faceți celui mai neînsemnat dintre ai mei mie îmi faceți“? Nu există surd mai rău decât acela care nu vrea să audă.

— Nu e sigur, am răspuns. Dacă tai brațul executantului, acesta nu va mai lovi. Chiar dacă Nero nu va renunța, cel puțin va mai încetini ritmul.

— Și-o să faci tu asta? a șoptit Noura.

— Pentru tine, da!

Devenind brațul armat al celei pe care o iubeam, speram să fie mai puțin expusă.

Noura, Pavel și Tecla s-au închis într-o tăcere care, pentru mine, echivala cu o aprobare.

Săptămâna următoare m-am dus la Roma. Nimic mai greu decât localizarea lui Severus. Când îl credeam în palatul lui Nero de pe Colina Palatină, se ruga în templul lui Venus de pe Aventin. Când era anunțat în pădurea sacră a Camenelor¹, dădea iama prin piețele de pe Câmpul lui Marte. Când se spunea că se instalase în tabăra gărzilor pretoriene, umbla, de fapt, pe străzile dubioase din Subura. Dacă, pentru a primi informații, mituiam spioni, nu aveam totuși încredere în ei, știind că un mare număr dintre aceștia era în solda lui Severus.

De la un adept al creștinismului am aflat că, în pofida avertismentelor mele, Noura, Pavel și Tecla se aventuraseră în Roma. Nu mai era nici o clipă de pierdut!

Dar, vai, hotărât lucru, nu exista nici un om care să scape printre degete într-o asemenea măsură și să fie mai bine protejat decât Severus: nu-i zărisem decât o singură dată, fugitiv, silueta înfășurată în imensa lui *paenula*² de lână groasă.

În zori, un puști din casa în care dormeam mi-a bătut la ușă, abia mai suflând.

1. Nimfe ale izvoarelor, fântânilor, apelor, ulterior identificate cu muzele. (N. tr.)

2. Pelerină cu glugă, asemănătoare unui poncho. (N. tr.)

— Niște soldați au arestat un creștin în cartier.
Operațiunea o conduce Severus!

M-am repezit spre intersecția indicată. Dacă nu puteam salva prizonierul, cel puțin îl puteam urmări pe Severus și descoperi unde stătea.

Trupa ieșise deja din Roma și se îndepărta pe Via Laurentina.

Cerul cu nori groși și cenușii apăsa ca un capac greu. De la distanța potrivită, am zărit prizonierul printre rândurile strânse ale gărzilor pretoriene.

Pavel.

Mergea în mijlocul cortegiului, tăcut, cu pas măsurat și sigur. Pentru soldați, nu era decât încă o misiune de îndeplinit. Pentru Severus, căruia îi distingeam silueta zveltă, era o captură de prim rang.

De-a lungul drumului, chiparoși negri își ridicau frunzele ca niște pene funebre până la orizont. Departe, într-un câmp gol, o piatră albă marca locul execuției. Pavel, cetățean roman, nu urma să fie crucificat: avea dreptul la decapitare.

Soldații l-au imobilizat.

Pavel a îngenuncheat.

Roma, Cetatea Eternă, este clădită din marmură durabilă. Însă splendidele fațade ale templelor și palatelor nu pot ascunde faptul că Republica se clatină, slăbită, de-a lungul anilor, de războaie și de revolta lui Spartacus. O nouă Romă stă să se nască – un imperiu formidabil, condus de nu mai puțin formidabilul Octavian Augustus, ajuns la putere grație geniului său politic sau, poate, cu ajutorul otrăvurilor. Confident (sau pion?) al Liviei, soția primului împărat, Noam se sufocă – pentru a câta oară? – în universul monstruos al puterii. Își va dobândi el, în afara Romei, în îndepărtata Iudee, încrederea în umanitate?

„Regăsim în *Cele două împărății* elementele care alcătuiesc forța acestui ciclu: amestecul de erudiție și fantezie, dar și măiestria de a da viață unor personaje celebre – Spartacus, Augustus, Pilat – prin integrarea lor într-o panoramă istorică care pune sub semnul întrebării prezentul nostru și ne apropie de aceste lumi dispărute.“

Lire Magazine

„La fel ca volumele anterioare, un «page turner» în toată puterea cuvântului.“

La Dépêche du Midi

„Dimensiunea copleșitoare a acestei saga îi oferă scriitorului posibilitatea să arunce, prin intermediul eroului său, o privire asupra tuturor epocilor pe care și-ar fi dorit să le străbată. E limpede că Schmitt savurează procesul [...] iar cititorii adoră rezultatul.“

Le Figaro

Străbătând secolele lansează o provocare extraordinară: povestirea istoriei omenirii sub o formă pur românească, intrarea în Istorie prin istorisiri, ca și cum Yuval Noah Harari s-ar întâlni cu Alexandre Dumas.

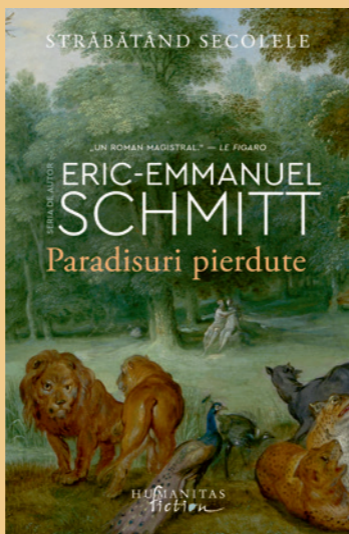
Titanicul proiect îl frământă de treizeci de ani pe Eric Emmanuel Schmitt, iar această aspirație a sfârșit prin a-și croi drum către viață. La umbra celorlalte texte ale sale (romane, nuvele, teatru, eseuri), autorul a lucrat neobosit, adunând informații istorice, științifice, religioase, medicale, sociologice, filozofice, tehnice, lăsându-și în același timp imaginația să modeleze personaje puternice, emoționante, de neuitat, de care te îndrăgostești și cu care te identificei.

Din această sinteză a formației sale intelectuale și a talentului de scriitor se naște o operă unică, iar aceasta ne poartă de la o lume la alta, în sunet de fracturi culturale, scoțând la iveală momente în care accidente, evoluții, revoluții preschimbă civilizații. Și, de fiecare dată, prezentul luminează trecutul în aceeași măsură în care epocile încheiate clarifică evul contemporan. Această incredibilă trecere prin secole începe de la Potop și se continuă până în vremea noastră. Prin iubirile și luptele lor, personajele-cheie întruchipează evenimente și mutații majore.

Fiecare dintre cele nouă titluri ale acestei imense aventuri editoriale este legat de o vârstă decisivă a Istoriei lumii:

1. *Paradisuri pierdute* (sfârșitul neoliticului și Potopul)
2. *Poarta cerului* (Babelul și civilizația mesopotamiană)
3. *Soare întunecat* (Egiptul faraonilor)
4. *Lumina fericirii* (Grecia în secolul al IV-lea î.Chr.)
5. *Cele două împărății* (Secolul I î.Chr. și secolul I d.Chr.)
6. *Declinul și Zorii* (sfârșitul Imperiului Roman, invaziile barbare)
7. *Mistificarea* (Europa medievală și Ioana d'Arc)
8. *Vremea cuceririlor* (Renașterea și descoperirea Americilor)
9. *Revoluții* (Revoluții politice, industriale, tehnice)

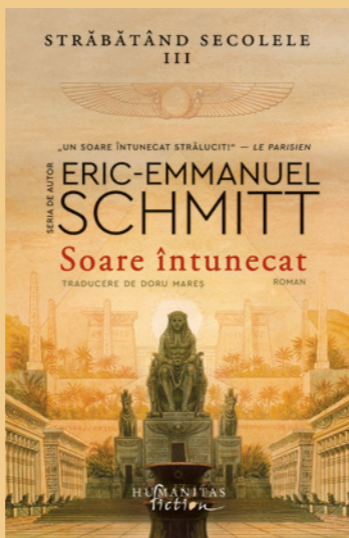
În ciclul *Străbătînd secolele* au apărut:

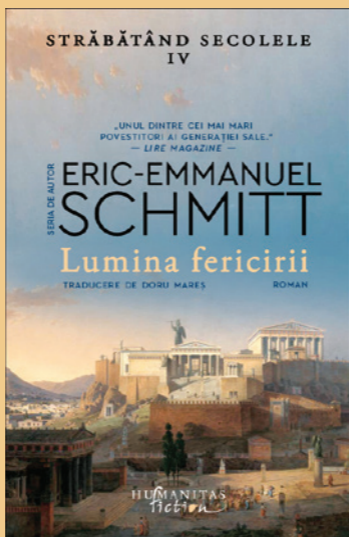
Paradisuri pierdute este începutul unei aventuri unice, al cărei protagonist e Noam. Născut acum 8 000 de ani, într-un sat lacustru, în sânul unei naturi paradiziace, el este silit să se revolte împotriva alor săi când o întâlnește pe fascinanta Noura, grație căreia se descoperă pe sine și alături de care va înfrunta un cataclism: Potopul.

Descoperindu-și și acceptându-și destinul miraculos, eroul lui Éric-Emmanuel Schmitt își continuă călătoria și pornește în noi aventuri, ajungând până în inima Orientului antic... După ce o reîntâlnește și pierde pe Noura, răpită de războinici misterioși, Noam reîncepe chinuitoarea căutare a iubitei, și cu fiecare pas descoperă o lume în schimbare. Ajuns în Mesopotamia, tărâm binecuvântat de ape, dar măcinat de războaie și rivalități între regate, Noam se vede prins într-un vârtej de intrigi și un furnicar de personaje fascinante.

După ce a supraviețuit Potopului și a descoperit Babelul și civilizația mesopotamiană, Noam, eroul nemuritor al impresionantei serii romanești *Străbătând secolele*, ajunge pe meleagurile piramidelor, în perioada de glorie a Egiptului antic. Aici îi va reîntâlni vremelnice pe cei de care îl leagă taina vieții eterne și de aici va porni, împreună cu robii faraonului, conduși de Moise, să traverseze deșertul.

O profecție tulbure a oracolului din Delphi, o tânără în pericol de moarte, pe care Noam, deținător a milenii de cunoaștere, o salvează, și soarta eroului se schimbă: ajunge în Atena secolului al V-lea î.Chr. La picioarele Acropolei și a statuilor zeilor, pe urmele lui Aristofan și în preajma lui Socrate, îi întâlnește pe medicul Hipocrate, pe marele strateg Pericle și pe tulburătoarea Aspasia. Un roman fascinant în care Éric-Emmanuel Schmitt ne poartă, cu o erudiție dezinvoltă, la izvoarele civilizației europene.

Eric-Emmanuel Schmitt s-a născut pe 28 martie 1960 la Lyon. În 1983 absolvă cursurile prestigioasei École Normale Supérieure cu o diplomă în filozofie. Trei ani mai târziu obține titlul de doctor în filozofie. Debutază în 1991 cu piesa de teatru *Noaptea de la Valognes*. Îi urmează *Vizitatorul*, distins cu trei premii Molière, *Variațiuni enigmatice*, *Mici crime conjugale*, *Libertinul* etc. În anul 1994 îi apare primul roman, *Secta Egoiștilor*, dar scrie în continuare piese de teatru care fac săli pline în Franța și în străinătate. În 2001 este recompensat de Academia Franceză cu Grand Prix du Théâtre pentru întreaga activitate. De același succes răsunător se bucură și romanele sale *Evanghelia după Pilat* (2000), *Adolf H. Două vieți* (2001), *Pe când eram o operă de artă* (2002), precum și volumul *Viața mea cu Mozart* (2005). Romanele care alcătuiesc „Ciclul invizibilului” – *Milarepa* (1997), *Domnul Ibrahim și florile din Coran* (2001), *Oscar și Tanti Roz* (2002), *Copilul lui Noe* (2004), *Luptătorul de sumo care nu se putea îngrășa* (2009), *Cei zece copii pe care doamna Ming nu i-a avut niciodată* (2012), *Doamna Pylinska și secretul lui Chopin* (2018) și *Félix și izvorul invizibil* (2019) – s-au aflat luni întregi pe listele de bestsellere din numeroase țări. Eric-Emmanuel Schmitt este autorul a cinci volume de povestiri, *Cea mai frumoasă carte din lume și alte povestiri* (2006), *Visătoarea din Ostende* (2007), *Concert în memoria unui înger* (2010), distins cu Premiul Goncourt pentru nuvelă, *Cei doi domni din Bruxelles* (2012) și *Răzbunarea iertării* (2017). În 2008 publică romanul *Ulysse from Bagdad*, în 2011, *Femeia în fața oglinzii*, în 2013, *Papagalii din Piața Arezzo*, în 2014, dipticul *Elixirul dragostei și Otrava iubirii*, în 2015,

Noaptea de foc, în 2016, *Omul care vedea dincolo de chipuri*, iar în 2019, *Jurnalul unei iubiri pierdute*, distins în 2020 cu Premiul Jules Renard. În 2021 apare primul roman, *Paradisuri pierdute*, din ciclul *Străbătând secolele*, în 2022, următoarele două, *Poarta cerului* și *Soare întunecat*, în 2024, *Lumina fericirii*, iar în 2025, *Cele două împărății*. În 2023 publică *Provocarea Ierusalimului*, un jurnal de călătorie în Țara Sfântă, și *Rivala*, un roman dedicat Mariei Callas. Lui Eric-Emmanuel Schmitt i s-au decernat peste 20 de premii și distincții literare, în 2001 primind titlul de Chevalier des Arts et des Lettres. Cărțile lui sunt traduse în peste 40 de limbi.

NE GĂSIȚI PE SOCIAL MEDIA

- Facebook
@humanitas.fiction
- Instagram
@humanitas_fiction
- Threads
@humanitas_fiction
- TikTok
@humanitas.fiction
- YouTube
@Humanitaslansari